

Online Híradó

34. szám

1993. augusztus

A Miskolci Egyetem Központi Könyvtárának tájékoztatója az online világ újdonságairól

Egyedülálló hálózati szolgáltatásfajta bemutatása olvasható ezúttal is az Online Híradóban: az amerikai Kongresszusi Könyvtár online kiállításai. A "hónap találata" egy rövid részlet a USENET newsgroupjainál gyakori FAQ összeállításokból, mégpedig egy gyakran feltett kérdés a fizika területéről. A levelezőcsoportokat ismertető sorozatban most a magyar vonatkozású listák és a rájuk való feliratkozáshoz szükséges információk gyűjteménye található.

Az elmúlt 1-2 évben a Library of Congress, a világ talán legnagyobb könyvtára, a nagy intézményektől szokatlan aktivitással és kreativitással kezdett hozzá a számítógépes hálózatok által kínált lehetőségek kihasználásához. A "szokásos" szolgáltatások (OPAC, Gopher, e-journal stb.) mellett feltaláltak egy újfajta hálózati információforrást is: az online kiállítást. Ezek a kiállítások valójában a seqtloc.gov nevű gépen tárolt archívumok, s a könyvtár hagyományos kiállításaihoz kapcsolódnak. A nyilvános elérési archívumokban több, jól szervezett alkönyvtárban megtalálható a kiállítási anyag kísérszövege és jónéhány tárgy, könyv, térkép és egyéb dokumentum digitalizált képe és leírása. A szöveges állományok többnyire az egyszerű ASCII formátum mellett szépen szerkesztett WordPerfect vagy PostScript változatban is letölthetők, a GIF formájú képfájlok mellett pedig néhány public-domain program is van, amelyekkel ezek megjeleníthetők. Az állományok közötti eligazodást több indexfile is segíti.

Jelenleg a következő online kiállítások tekinthetők meg:

- 1492: *An Ongoing Voyage*
(Amerika felfedezésének története)
- *Revelations from the Russian Archives*
(a szovjet levéltárak titkos anyagai)
- *Rome Reborn: The Vatican Library and Renaissance Culture*

(ritkaságok a Vatikáni Könyvtárból)

- *Scrolls from the Dead Sea: The Ancient Library of Qumran and Modern Scholarship*
(a holt-tengeri tekercsek története).

A kiállítások FTP-vel letölthetők a seqtloc.gov gép "pub" könyvtárából, vagy online is nézegethetők a LC MARVEL nevű Gopherjén, a "Facilities, Activities, and Services" menüpont alatt.

A hónap találata:

Newsgroup: alt.sci.physics.new-theories
Subject: Frequently Asked Questions
Date: July 1993

The Twin Paradox

updated 17-AUG-1992 by SIC
original by Kurt Sonnenmoser

A Short Story about Space Travel:

Two twins, conveniently named A and B, both know the rules of Special Relativity. One of them, B, decides to travel out into space with a velocity near the speed of light for a time T , after which she returns to Earth. Meanwhile, her boring sister A sits at home posting to Usenet all day. When A finally comes home, what do the two sisters find? Special Relativity (SR) tells A that time was slowed down for the relativistic sister, B, so that upon her return to Earth, she knows that B will be younger than she is, which she suspects was the ulterior motive of the trip from the start.

But B sees things differently. She took the trip just to get away from the conspiracy theorists on Usenet, knowing full well that from her point of view, sitting in the spaceship, it would be her sister, A, who was travelling ultrarelativistically for the whole time, so that she would arrive home to find that A was much younger than she was. Unfortunate, but worth it just to get away for a while.

What are we to conclude? Which twin is really younger? How can SR give two answers to the same question? How do we avoid this apparent paradox? Maybe twinning is not allowed in SR? Read on ...

Új adatbázisok (július)

- South China Morning Post (DIALOG)
- Pittsburgh Post-Gazette (DIALOG)
- METALCREEP (STN)
- COMLINE Daily News of Japan (STN)
- Chemical and Engineering News (STN)

BITNET/INTERNET levelezőcsoportok Magyar vonatkozású list-ek

LISTNAME	NODE ID
AMAGYAR	PHOENIX.PRINCETON.EDU
FORUM - Nem-moderált politikai fórum (SUBS FORUM, Subject: HDX)	
HIRMONDO - Napi hírek Budapestről (SUBS HIR, Subject: HDX)	
KEP - A magyar felekezeti hírei (SUBS KEP, Subject: HDX)	
MOKA - Viccek, rejtvenyek, játékok... (SUBS MOKA, Subject: HDX)	
MOZAIK - Hírforrások gyűjteménye (SUBS MOZAIK, Subject: HDX)	
SZALON - Moderált politikai vitafórum (SUBS SZALON, Subject: HDX)	
TIPP - Politikamentes ötletbörze (SUBS TIPP, Subject: HDX)	
CHEMCOMP	HUEARN
Magyar Kémikusok Egyesületének Kibernetika listája	
FEKETE	BCVMS.BC.EDU
AGORA - Magyar információcsere (-, Subject: AGORA\$SEGIT)	
HBONE-L	HUEARN
Hungarian IP Backbone	
H-NET	HUEARN
Discussion on Hungarian Academic and Research Network	
HTUG-L	HUEARN
Hungarian Transputer User's Group	
HUEARN-L	HUEARN
Discussion on the Hungarian EARN	
HUEARN-X	HUEARN
Hungarian EARN executive board discussion	
HUNGARY	UCSBVM
Hungarian Discussion List	
IF-FELH	HUEARN
IF felhasználók levelezése	
IF-KOOR	HUEARN
IF koordinátor lista	
INFOSERV	RMKIKFKLHU
ELFT HIRADÓ - Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat hírszolgálat (SUBS HIRADÓ, Subject: FIZINF)	
KATALIST	HUEARN
Discussion on librarian systems and databases - Hungarian language	
ME-MAILER	VAX.SZKP.UNI-MISKOLC.HU
General Purpose Mailing-List of University of Miskolc (SUB ME-Mailer név, a ME-Mailer-Request címre)	
STUD-VM	HUEARN
Student discussion on UM and EARN - Hungarian language	
TEMPUS	HUEARN
Discussion on the TEMPUS	
UJSAGKER	VUHEPX.PHY.VANDERBILT.EDU
Magyar Szemle - válogatás az elektronikus és a nyomtatott sajtó magyar vonatkozású anyagaiból (név és e-mail cím, Subject: KELL)	
USER-SERVICES	FSERV.KFKLHU
Magyar információszolgáltatások koordinálása (SUB USER-SERVICES név, a user-services-Request címre)	

Azoknál a listáknál, ahol nincs megadva zárójelben a feliratkozáshoz szükséges információ (a levél tartalma, témája és esetleg címe), ott a szokásos szabályok érvényesek (lásd például az OH 19. számát).

Adatbázis ismertető

Information Science Abstracts

Több nagy bibliográfiai adatbázis is van a világon az információs tudományok és technikák szakirodalmának összegyűjtésére. Az Information Science Abstracts igazán széles körben dolgozza fel ezt a témát. Egyrészt egészen 1966-ig nyúlik vissza az adatbázisba bevitt publikációk kiadási éve, másrészt a több mint 300 folyóirat mellett az FI/Perum Data Company munkatársai mindenféle egyéb dokumentumot (a könyvektől a szabványokig) is referálnak. Tematikusan pedig az ISA a következő nagyobb területekkel foglalkozik: információs menedzsment, információelmélet, számítástechnika, telekommunikáció, dokumentálsztika, könyvtártudomány, tájékoztatástudomány, oktatástechnika, döntéstartogatás, adatbázistechnológiák, elektronikus publikálás, multimédia, virtuális valóság, mesterséges intelligencia stb.

Jelenleg kb. 160 ezer bibliográfiai tétel van az adatbázisban, rövid kivonattal és tárgyszavakkal ellátva, valamint nagyobb kategóriákba besorolva. Az Information Science Abstracts témájához méltóan példás módon és gondval készülő szakirodalmi adatbázis.

Az ISA a DIALOG szolgáltatóközpontnál érhető el online. Az árak a következők:

Az adatbázis használati díja: 2.10 dollár/perc

Egy tétel online kiratása: 0.50 dollár

Hazai hírek

➤ A Központi Könyvtár két adatbázisát rátette az egyetemi hálózatra. Az egyetemen készült doktori disszertációk bibliográfiája és az egyetemre jelenleg járó folyóiratok katalógusa egy IBM RISC gépen használható ORACLE adatkezelő alatt. A szolgáltatást a helyi Ethernetről a TELNET 19.D.130 paranccsal, a magyar X.25 hálózatról pedig az 1264610008 hívószámmal lehet elérni, a bejelentkezéshez mindenütt a "miko" azonosítót kell megadni.

➤ Megérkezett a könyvtárba a Magyar Adatbázis-forgalmazók Kamarája által összeállított katalógus a magyar online és egyéb (mágneslemez, CD-ROM stb.) adatbázisokról. A hazai "adatbázisok adatbázisa" az 1992 decemberi felmérés eredményeit tartalmazza, kb. 150 adatbázis részletes ismertetését.

➤ A BME és a KFKI után további hazai intézményekben is kísérleteznek saját Gopher szolgáltatás létrehozásával. Az elmúlt hónapban a SZTAKI (hugbox.sztaki.hu), a Veszprémi Egyetem (uniatd.vein.hu) és a KLTE (X.25: 2801538) indított ilyen rendszert, mely a helyi hírek mellett a világ sok száz információforrásához nyújt gyors hozzáférést.

➤ Az ország első vektorszámítógépét, a COMEX cég C120-as gépét, júliusban adták át a BME-n. A szuperszámítógépet a BME helyi hálózatán kívül az Internetről is el lehet érni dalma.inflab.bme.hu néven (persze csak azon szerencséseknak, akúknak van hozzáférési joguk).

➤ Technikai okok miatt késéssel ugyan, de júliusban végre megindult a CompuServe cég online szolgáltatása Magyarországon is. A telefonhálózaton az amerikai Colombusból lekövető üzleti, számítógépes, közérdekű stb. híreknek és az e-mail rendszernek a Microsoft system tervei szerint ez év végére kb. ezer hazai felhasználója lesz. Az átlagos használati költség háromezer Ft havonta.

A Központi Könyvtár online és CD-ROM szolgáltatásairól a 13-27-es melléken és a földszinti terminálszobában lehet felvilágosítást kapni